

BACH-PROGRAMMA

door

LES GOÛTS RÉUNIS & KAMERKOOR QUARTNA

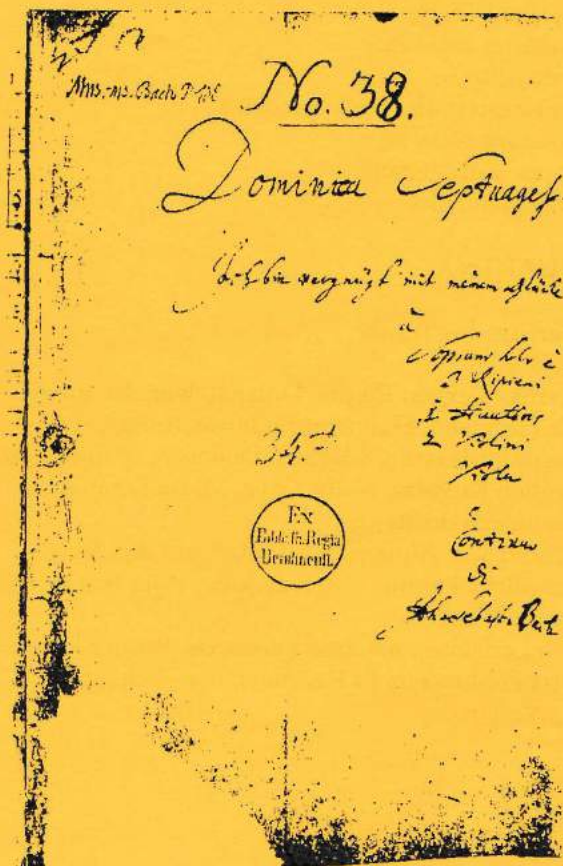
en

Maaïke Beekman & Sigurd van Lommel

dirigente: Martine des Tombe

zondag 26 april 1998

Lutherse Kerk Maastricht

Titelpagina van de door Bach zelf geschreven partituur van de kantate *Ich bin vergnügt mit meinem Glücke*
(met dank aan het Johann Sebastian Bach Instituut te Göttingen)

SOLISTEN

Sopraan: Maaïke Beekman
Counter-tenor: Sigurd van Lommel
Tenor: Jan-Dieter van der Berg
Bariton: Jasper van Merwijk

LES GOÛTS RÉUNIS

Viool: Joop Blokland
Heleen Zwanenburg
Herjan Denissen
Barbara Jiskoot
Mariken Teeuwen
Viola: Annalies Havelaar
Cello: Trudy Straus
Jos Kamp (violoncello piccolo)
Traverso: Annalies Havelaar
Hobo: Jasper van Merwijk
Klavécimbel: Anja Hendrikx

KAMERKOOR QUARTNA

Dirigente: Martine des Tombe

Sopranen: Marijke Berger, Regine Dittrich, Jeanette Eisses,
Lia Harmsen, Hannemarie Janse, Irene Levy

Alten: Karin Bijsterveld, Marleen Doensen, Maud Hamers,
Paulien Kuipers, Nelly Kuys, Maria Lemmens,
Cecile aan de Stegge

Tenoren: Arnold van Alphen, Jan-Dieter van den Berg,
Tom Brinckmann, Peter de Jong, Wim Schouten,
Jeroen Winkels

Bassen: Rob Langendam, Chris Leonards, Rutger Rulofs,
Joris Panhuysen, Jo Pasmans, Benoit Segonds,
Jos Verjans

PROGRAMMA

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- * Sinfonia (uit het *Oster-Oratorium* BWV 249)
voor hobo, strijkers en basso continuo

Adagio

- * Koraal (uit Kantate *Siehe, ich will viel Fischer aussenden* BWV 88)

- * Kantate *Ich bin vergnügt mit meinem Glücke* BWV 84
voor sopraan, hobo, strijkers, basso continuo en koor

aria
recitativo
aria
recitativo
koraal

- * Sinfonia (uit Kantate *Die Himmel erzählen die Ehre Gottes* BWV 76)
voor violoncello piccolo, hobo d'amore en basso continuo

Adagio - Vivace

- * Kantate *Mache dich, mein Geist, bereit* BWV 115
voor koor, solisten, traverso, hobo d'amore, violoncello piccolo,
strijkers en basso continuo

koor
aria
recitativo
aria
recitativo
koraal

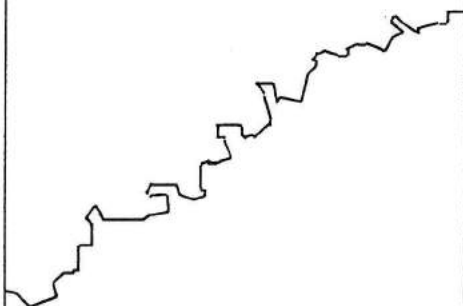
GALERIE WOLFS MAASTRICHT

4/4 t/m 2/5 Lo van der Linden / Marietje Mazel / Guido Paulussen
9/5 t/m 30/5 Twan Lendfers / Marie Cécile Thijs

Postbus 2206 6201 HA
Hoogbrugstraat 69

(0)43 T 321 04 41 F 325 23 62
WO 14-18 DO 18-20 VR 14-18 ZA 10-17 UUR

meubels en maatwerk

*Augustinus
inter-art*

Rechtstraat 41 6221 EG
Maastricht 043-3254727

**GALERIE
WANDA REIFF**

hedendaagse kunst

open op afspraak

Rechtstraat 43 6221 EG Maastricht
tel 043-3211094 fax 043-3250815

Maaike Beekman (sopraan) studeert dit jaar af aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam. Ze is studente bij Kevin Smith. Ze treedt regelmatig op als soliste bij uitvoeringen van koren en orkesten en zong als zodanig werken van o.a. Bach, Mozart, Rossini en Duruflé. Onlangs werkte ze mee aan een kantate-concert in Amsterdam. Daarnaast is ze te horen geweest in enkele Franse barok-opera's in Frankrijk en Nederland. Ze volgde masterclasses bij o.a. Ian Partridge, Konrad Richter, en Jane Irwin.

Sigurd van Lommel (altus) begon zijn zangcarrière, na een studie Frans, in 1992 als helft van het muzikale theaterduo Duet Siglette. Vanaf 1994 is Christopher Kale zijn zangleraar, en sindsdien concentreert hij zich meer en meer op zijn carrière als counterTENOR. Hij treedt inmiddels regelmatig als solist en in ensembles op. Vorig jaar juni trad hij voor het eerst in Maastricht op, toen hij met **Les Goûts Réunis** en de solocantate *Mi palpita il cor* van Händel zong, en meewerkte aan de uitvoering van *Jephte* van Carissimi door **Quartna**. Dit jaar vertolkte hij de altsolo's in verschillende uitvoeringen van de *Matthäus-Passion* van Bach.

Jan-Dieter van den Berg zingt tenor in Quartna en vervult in die hoedanigheid een solististische rol bij dit concert.

Jasper van Merwijk studeerde barokhobo aan het Conservatorium van Maastricht. Hij zong veelvuldig in verschillende koren, waaronder *Lingua e Musica* uit Maastricht en het Koor Nieuwe Muziek o.l.v. Huub Kerstens uit Amsterdam.

Kamerkoor Quartna bestaat sinds 1989. In dat jaar deed het koor mee aan het festival voor kleine koren en ensembles in Goes. Sindsdien heeft het koor veel kleinere a-capella optredens verzorgd en enkele grotere concerten met instrumentalisten, waaronder thematische programma's rondom Kantate 131 *Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir* van Bach en Henry Purcell's *Funeral Music*. Vorig jaar juni voerde Quartna, samen met **Les Goûts Réunis** het oratorium *Jephte* van Carissimi uit. Quartna wordt gedirigeerd door Martine des Tombe.

Martine des Tombe studeerde piano in Parijs en Maastricht. Vanaf 1990 dirigeert zij koren. Sinds 1995 studeert zij koordirectie bij Daniël Reuss aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam. Zij is ook dirigente van het Vocaal Ensemble Alkan en assistent-dirigente van het Nieuw Amsterdams Koor. Quartna dirigeert zij sinds 1994.

Les Goûts Réunis bestaat sinds 1992. De naam is ontleend aan een publicatie met suites van François Couperin, en slaat op de vereniging van de in de barok dominerende muziekstijlen: de Franse en Italiaanse smaak.

Het ensemble gaf reeds vele kamermuziekconcerten met barok en vroeg-klassiek repertoire en tracht jaarlijks in samenwerking met koren een programma voor grotere bezetting te realiseren. Diverse uitvoeringen van Bach-Kantates en orkestwerken (o.a. van Bach en Fasch) waren daarvan het resultaat. De instrumentalisten spelen op originele instrumenten uit de barok of kopieën daarvan. De samenstelling van het ensemble varieert afhankelijk van het programma. Programma's in grotere bezetting worden in een korte intensieve repetitieperiode ingestudeerd.

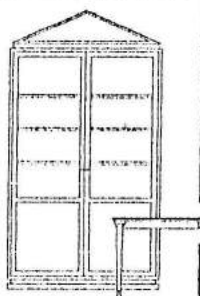
WARS VAN MEUBELTRENDS?

BeClaU ontwerpt en maakt in eigen atelier meubels die uw stijl onderstrepen.

dinsdag t/m zaterdag 12.00 - 18.00 uur
Rechtstraat 96 NL-6221 EL Maastricht
Tel 043 - 350 07 76 Fax 043 - 350 07 94

BeClaU Design. Meubels alleen voor u

BeClaU
design
galerie voor
EXCLUSIEVE MEUBELS

RAMP Soudan

bladmuziek, muziekllessenaars, metronomen etc.

hét adres voor Limburg
grote voorraad, korte levertijden

Sint Jacobsstraat 5, 6211 LA Maastricht

tel : 043 - 3213411 fax : 043 - 3500217

email : ramp@worldonline.nl

<http://home.worldonline.nl/~ramp>

i.x.m. Mathieu Vermeulen Muziekantiquarist

PROGRAMMATOELICHTING

Kantate 84 *Ich bin vergnügt mit meinem Glücke* schreef Bach mogelijkwerwijs voor zondag 20 februari 1729. Waarschijnlijk is hij zelf niet bij de uitvoering aanwezig geweest: hij reisde in die periode naar Weißenfels voor de uitvoering van een kantate op de verjaardag van Hertog Christian zu Sachsen-Weißenfels (23 februari). Bij die gelegenheid werd hem de titel 'Hochfürstlich Sächsisch-Weißenfelsischen wirklichen Capellmeisters' verleend; een titel die hij tot 1736 zou dragen. Welke muziek er uitgevoerd is op die 23ste februari is onbekend, maar 4 jaar eerder, in 1725, werd bij de hertogelijke verjaardag de 'oerversie' van het Oster-Oratorium uitgevoerd: de kantate *Entfliehet, verschwindet, entweichet, ihr Sorgen* (BWV 249a). Van deze kantate is alleen de tekst van Picander bewaard gebleven, maar Friedrich Smend heeft in 1942 aangetoond dat de muziek voor deze kantate dezelfde was als die van het wel bewaard gebleven Oster-Oratorium (BWV 249). De eerste aria uit kantate 84 en de sinfonia uit BWV 249 zijn mooie voorbeelden van het spel dat Bach één of twee lyrische solostemmen (hobo en sopraan) met een strijkersgroep, die een afwisselend begeleidende en 'becommentarierende' functie heeft, kan laten spelen.

Bach's afwezigheid in Leipzig is een mogelijke verklaring voor het feit dat BWV 84 een solokantate is waarbij het aandeel van het koor beperkt blijft tot het slotkoraal. Bach kon de supervisie over instudering en uitvoering van de kantate niet zelf op zich nemen en moest dus op vertrouwde krachten (de solist) terugvallen.

De tekst van de kantate is gebaseerd op de in 1728 geschreven *Cantaten auf die Sonn- und Festtage durch das gantze Jahr, verfertiget durch Picandern*, waarvan Bach in 1729 meer gebruik van heeft gemaakt - volgens de necrologie van C.P.E. Bach zette zijn vader deze volledige jaargang op muziek, maar daarvan is veel muziek verloren gegaan. De gedrukte versie van de tekst uit 1732 verschilt met name in de recitatieven nogal van de door Bach gebruikte tekst. Mogelijk zijn dat aanpassingen van Bach zelf, of Picander heeft zijn tekst voor het ter perse gaan nog herzien. Ook de tekst van het slotkoraal verschilt in de kantate van die in de gedrukte tekst. Picander gebruikt de tekst van de zevende strofe van het lied *Wer nur den lieben Gott läßt walten* van Georg Neumark (1641), waarvan Bach wel de melodie overneemt, maar als tekst kiest hij de twaalfde strofe van het lied *Wer weiß, wie nahe mir mein Ende* van Amalie Juliane von Schwarzburg-Rudolstadt (1686). De door Picander gebruikte tekst van Neumark had hij echter in 1726 al eens gebruikt: voor het slotkoraal van kantate 88.

Het tweede gedeelte van het programma wordt gevormd door de sinfonia uit kantate 76 en de kantate 115 *Mache dich, mein Geist, bereit*.

Het opvallendste instrument in beide stukken is de *violoncello piccolo*. Een instrument dat vanaf 1724 in de kantates van Bach opduikt, en dat verwarrenderwijs ook wel *viola pomposa* genoemd werd. Bach gebruikt het uitsluitend als solo-instrument in over het algemeen beweeglijke partijen. Net als de *oboe da caccia* behoort het tot de instrumenten die op instigatie van Bach zelf ontwikkeld werden om te voldoen aan zijn behoefte volwaardige solo-instrumenten in het tenor-bereik te hebben. Het notenbeeld van de sinfonia is identiek aan het begindeel van de trionsonate in e-klein (BWV 528). Waarschijnlijk is de trionsonate een bewerking van deze sinfonia.

Kantate 115 werd voor 5 november 1724 gecomponeerd. Het is een voorbeeld van een zogenaamde koraalkantate: een kantate waarvan de structuur van het openingskoor bepaald wordt door het gebruik van een koraalmelodie - dezelfde die in het slotkoraal terugkomt. Vaak is de tekst ook gebaseerd op de koraaltekst, en soms komen delen van de koraalstrofen in aria's of recitatieven voor. In dit geval is dat ook zo: de tekst van de kantate is gebaseerd op een 10-strofig lied van Johann Burchard Freystein (1695). De eerste en laatste strofe vinden we letterlijk terug in respectievelijk openingskoor en slotkoraal, de tweede strofe is omgedicht voor de alt-aria en strofe 3 t/m 6 werden tot recitatief omgeschreven. Aan het begin van de sopraan-aria worden twee regels uit de zevende strofe geciteerd, waarna de rest van de koraaltekst weer aangepast wordt. Het is overigens niet bekend wie deze herdichting vervaardigd heeft. De tekst roept op sterk vermanende wijze op tot gebed en bezinning.

In 1803 werd deze kantate onder leiding van A. Müller, op dat moment vervangend Kantor van de Thomaskirche in Leipzig, opgevoerd. De *Allgemeine Musikalische Zeitung* schrijft daarover o.a.: "Wer den bisher aufgeführten Kantaten (...) nur Einmal gut ausführen gehört hat, vergisst, wenigstens die Hauptsätze, in seinem Leben nicht, und ist um ein edles Besitzthum reicher."

Jasper van Merwijk

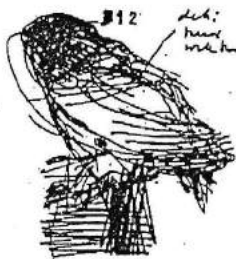
Anneke van Vreeswijk

interieur & decoratie

ook voor een bijzonder geschenk

Rechtstraat 75 - 6221 EH Maastricht Tel / fax: 043-3262034

**RECHTSTRAAT:
BOEKENSTRAAT
4 ANTIQUARIATEN
WYCK- MAASTRICHT**

AQUILA
043 3251044
RECHTSTR 72

MOONBEAMS
043 3257029
RECHTSTR 80

HERMIONE
043 3216091
RECHTSTR 106

ARGONAUT
043 3257252
W BRUGSTR 59

A D R I A A N

De smaakmaker van Maastricht
St. Pieterstraat 36 6211 JN

Wij bereiden onze producten ambachtelijk en zonder conserveringsmiddelen of kleurstoffen naar eigen receptuur o.a. Mayonaises, Jams, Sauzen, Marmalades, Dessertsauzen, Dressings, Mosterds en Azijn. Ook verzorgen wij uw relatiegeschenken door Uzelf samengesteld.

tel 043-3258865

Vrouw Holle

Exclusieve Boeketten

Zaterdag Vismarkt Maastricht

Cursussen en Workshops

Tel./fax: 043-3253304

TEKSTEN

Koraal uit kantate 88 (Siehe, ich will viel Fischer aussenden)

Sing, bet und geh auf Gottes Wegen,
Verricht das Deine nur getreu
Und trau des Himmels reichem Segen,
So wird er bei dir werden neu;
Denn welcher seine Zuversicht
Auf Gott setzt, den verläßt er nicht.

Kantate 84 (Ich bin vergnügt mit meinem Glücke)

Aria Ich bin vergnügt mit meinem Glücke,
Das mir der liebe Gott beschert.
Soll ich nicht reiche Fülle haben,
So dank ich ihm vor kleine Gaben
Und bin auch nicht derselben wert.

Rec. Gott ist mir ja nichts schuldig, und wenn er mir was gibt,
So zeigt er mir, daß er mich liebt; ich kann mir nichts bei ihm
verdienen, denn was ich tu, ist meine Pflicht.
Ja! wenn mein Tun gleich noch so gut geschehen,
So hab ich doch nichts Rechtes ausgericht'.
Doch ist der Mensch so ungeduldig, daß er sich oft betrübt,
Wenn ihm der liebe Gott nicht überflüssig gibt.
Hat er uns nicht so lange Zeit umsonst ernähret und gekleidt
Und will uns einsten seliglich in seine Herrlichkeit erhöhen?
Es ist genug vor mich, daß ich nicht hungrig darf zu Bette gehn.

Aria Ich esse mit Freuden mein wenig Brot
Und gönne dem Nächsten von Herzen das Seine.
Ein ruhig Gewissen, ein fröhlicher Geist,
Ein dankbares Herze, das lobet und preist,
Vermehret den Segen, verzuckert die Not.

Rec. Im Schweiß meines Angesichts will ich indes mein Brot genießen,
und wenn mein Lebenslauf, mein Lebensabend wird beschließen,
so teilt mir Gott den Groschen aus, da steht der Himmel drauf.
O! wenn ich diese Gabe zu meinem Gnadenlohne habe,
So brauch ich weiter nichts.

Koraal Ich leb indes in dir vergnügt
Und sterb ohn alle Kummernis,
Mir gnüget, wie es mein Gott füget,
Ich glaub und bin es ganz gewiß:
Durch deine Gnad und Christi Blut
Machst du's mit meinem Ende gut.

Kantata 115 (Mache dich, mein Geist, bereit)

Koor Mache dich, mein Geist, bereit,
 Wache, fleh und bete,
 Daß dich nicht die böse Zeit
 Unverhofft betrete;
 Denn es ist Satans List
 Über viele Frommen
 Zur Versuchung kommen.

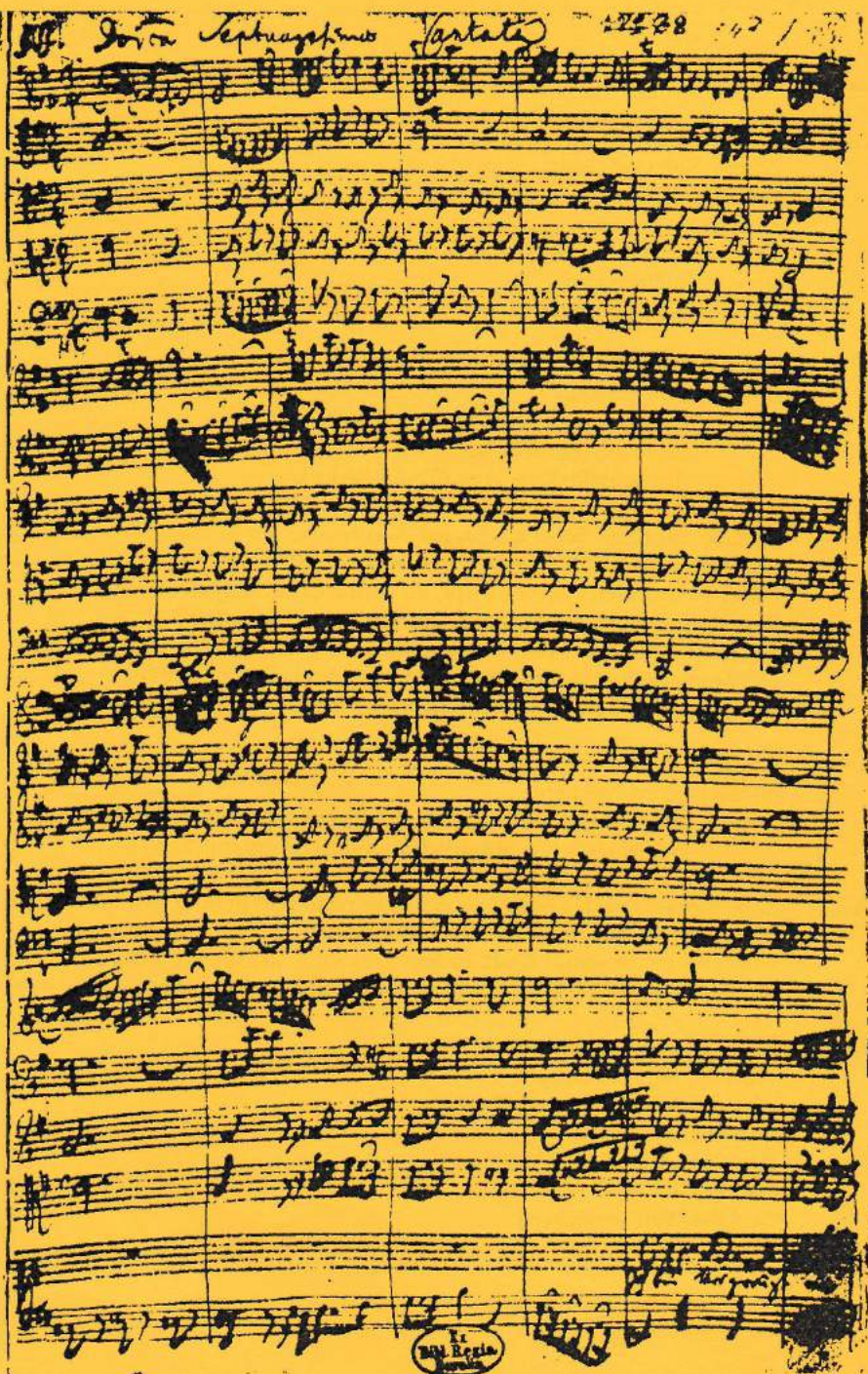
Aria Ach schläfrige Seele, wie? ruhest du noch?
 Ermuntre dich doch!
 Es möchte die Strafe dich plötzlich erwecken
 Und, wo du nicht wachest,
 Im Schlafe des ewigen Todes bedecken.

Rec. Gott, so vor deine Seele wacht, hat Abscheu an der Sünden Nacht;
 Er sendet dir sein Gnadenlicht und will vor diese Gaben,
 Die er so reichlich dir verspricht, nur offne Geistesaugen haben.
 Des Satans List ist ohne Grund, die Sünder zu bestücken;
 Brichst du nun selbst den Gnadenbund wirst du die Hülfe nie erblicken.
 Die ganze Welt und ihre Glieder sind nichts als falsche Brüder;
 Doch macht dein Fleisch und Blut hiebei sich lauter Schmeichelei.

Aria Bete aber auch dabei
 mitten in dem Wachen!
 Bitte bei der großen Schuld deinen Richter um Geduld,
 Soll er dich von Sünden frei und gereinigt machen!

Rec. Er sehnet sich nach unserm Schreien, er neigt sein gnädig Ohr hierauf;
 Wenn Feinde sich auf unsern Schaden freuen,
 so siegen wir in seiner Kraft: indem sein Sohn, in dem wir beten,
 uns Mut und Kräfte schafft und will als Helfer zu uns treten.

Koraal Drum so laßt uns immerdar
 Wachen, flehen, beten,
 Weil die Angst, Not und Gefahr
 Immer näher treten;
 Denn die Zeit ist nicht weit
 Da uns Gott wird richten
 Und die Welt vernichten.

De eerste pagina uit de door Bach zelf geschreven partituur van de kantate *Ich bin vergnügt mit meinem Glücke* •
(met dank aan het Johann Sebastian Bach Institut te Göttingen)